

HYTE-TOIMINTAMALLIEN ARVIOINTIKRITEERIT JA -PERUSTEET

HYTE-toimintamallien arviointi

THL:n Hyvinvointia ja terveyttä edistävien (HYTE) toimintamallien arviointi on tiedolla johtamisen palvelu, joka tuottaa yhteismitallista ja vertaisarvioitua tietoa näyttöön perustuvien menetelmien vaikuttavuudesta. Palvelun kohderyhmänä ovat kunnat, hyvinvointialueet ja keskushallinto. Päättäjillä, asiantuntijoilla ja ammattilaisilla on suuri tarve saada arvioitua tietoa näyttöön perustuvien menetelmien vaikuttavuudesta. Arvioitua tietoa tarvitaan ihmisten ja elinympäristön hyvinvoinnin, terveyden, turvallisuuden, yhdenvertaisuuden ja kestävä kehityksen edistämiseksi, sekä rajallisten resurssien kohdentamiseksi.

Arviointikriteerit ja -perusteet

Jotta arvioinnit olisivat mahdollisimman yhteismitallisia, arviointikriteereitä tukemaan on kehitetty kirjalliset arviointiperusteet. Arviointikriteereitä ja -perusteita aloitettiin kehittää vuonna 2019. Sen jälkeen niitä on päivitetty vuosittain. Arviointikriteerit yhteismitallistettiin Euroopan komission parhaiden käytänteiden portaalin arviointikriteereihin vuonna 2024. Arviointikriteerejä ja -perusteita päivitetään myös jatkossa.

Erityisesti vertaisarvioitsijoiden toivotaan tutustuvan huolellisesti HYTE-toimintamallien arviointikriteereihin ja -perusteisiin, jotta arvioinnit olisivat mahdollisimman yhteismitallisia

Arviointikriteerit muodostuvat kolmesta osiosta, jotka sisältävät alakriteerejä:

- I. Toimintamallin vaikuttavuusketju
- II. Toimintamallin implementointi
- III. Toimintamallin näyttö

Arviointikriteerit arvioidaan asteikolla 1–5:

- 5 = erinomainen
- 4 = kiitettävä
- 3 = hyvä
- 2 = tyydyttävä
- 1 = heikko

Arviointi perustuu toimintamallin kuvaukseen. Toimintamallien kuvaus pohjautuu vastaaviin arviointikriteereihin, mihin arviointi perustuu. Arviointiraportit (toimintamallin kuvaus ja arviointi) julkaistaan ja arkistoidaan [HYTE-toimintamalli-julkaisusarjaan](#) Julkariin.

Viittaus HYTE-toimintamallien arviointikriteereihin ja -perusteisiin:

Tämä lomake on julkaisu, jonka sisältöön viitataan seuraavasti:

Kylänen, Marika & Lintunen, Jenni (2025). *HYTE-toimintamallien arviointikriteerit ja -perusteet*. (Alkuperäisteos 2019). Hyvinvointia ja terveyttä edistävien toimintamallien arviointi. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

Kiitokset:

Kiitokset toimintamallien edustajille, arvioitsijoille ja kaikille asiantuntijoille, jotka ovat antaneet kommentteja arviointikriteerien ja -perusteiden kehittämiseen. Kiitokset myös EuroHealthNetin koordinoimalle eurooppalaiselle parhaiden käytänteiden portaalien verkostolle, joiden kanssa olemme tehneet yhteistyötä vuodesta 2019. Lisäksi kiitokset yhteistyöstä Euroopan komission parhaiden käytänteiden portaalille. Vuodesta 2021 lähtien THL:n pääjohtajan nimeämä HYTE-toimintamallien arvioinnin ohjausryhmä on osaltaan vaikuttanut arviointiperusteiden ja -kriteerien kehittämistyöhön, mistä olemme erittäin kiitollisia.

HYTE-toimintamallien arviointikriteerit ja -perusteet on päivitetty osana Euroopan Unionin rahoittamaa Suomen kestävän kasvun (RRP) hanketta (NextGenerationEU) vuosina 2022–2025. RRP-hankkeessa kehitetään ICT-ratkaisu HYTE-toimintamallien arviointijärjestelmälle ja haku- ja vertailupalvelulle. Arviointijärjestelmän ja verkkopalvelun keskeinen perusta ovat yhteismitalliset arviointikriteerit ja -perusteet, mikä mahdollistaa näyttöön perustuvien HYTE-toimintamallien haun ja vaikuttavuuden vertailun hyvinvointijohtamisen tueksi.

Kaikki kommentit arviointiperusteiden ja -kriteerien kehittämiseksi ovat lämpimästi tervetulleita arvioinnin toimitukseen.

HYTE-toimintamallien arvioinnin toimitus:

Marika Kylänen, projektipäällikkö, päätoimittaja, tuoteomistaja

Jenni Lintunen, vastaava toimittaja, taittaja

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yksikkö

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL)

Mannerheimintie 166, A4

PL 30, 00271 Helsinki

hytearviointi@thl.fi

Yleinen arviointiasteikko

Arvosana	Arvio	Kuvaus
5	Erinomainen	Toimintamalli täyttää kaikki olennaiset kriteerit*. Mahdolliset puutteet ovat pieniä.
4	Kiitettävä	Toimintamalli vastaa erittäin hyvin kriteerejä*, mutta siinä on muutamia puutteita.
3	Hyvä	Toimintamalli vastaa hyvin kriteerejä*, mutta siinä on muutamia puutteita.
2	Tyydyttävä	Toimintamalli vastaa yleisesti ottaen kriteerejä*, mutta siinä on merkittäviä heikkouksia.
1	Heikko	Toimintamalli ei vastaa kriteerejä* tai siinä on muita vakavaluonteisia heikkouksia.

*Arviointikriteerit alla

Arviointikriteerit

I Toimintamallin vaikuttavuusketju

Tavoite

5 Tavoitteen asettelu on realistista, korkeatasoista ja innovatiivista. Tavoite on rajattu erittäin uskottavasti.	4 Tavoitteen asettelu on realistista ja korkeatasoista, innovatiivista. Tavoite on rajattu uskottavasti.	3 Tavoitteen asettelu on realistista mutta ei niinkään innovatiivista. Tavoite on rajattu.	2 Tavoitteen asettelu on jokseenkin realistista mutta ei innovatiivista. Tavoitteen rajaamisessa on joitain puutteita.	1 Tavoitteen asettelu on heikkoa, eikä se ole realistista ja/tai innovatiivista. Tavoitteen rajaaminen on heikkoa.
--	---	---	---	---

Tausta

5 Arvo suhteessa kilpaileviin ratkaisuihin on analysoitu erittäin uskottavasti ja tarkasti. Toimintamallin tavoite perustuu erittäin selkeästi johonkin teoriaan tai se pyrkii kehittämään jotakin teoriaa.	4 Arvo suhteessa kilpaileviin ratkaisuihin on analysoitu uskottavasti ja tarkasti. Toimintamallin tavoite perustuu selkeästi johonkin teoriaan tai se pyrkii kehittämään jotakin teoriaa.	3 Arvo suhteessa kilpaileviin ratkaisuihin on analysoitu. Toimintamallin tavoite perustuu johonkin teoriaan tai se pyrkii kehittämään jotakin teoriaa.	2 Arvo suhteessa kilpaileviin ratkaisuihin on analysoitu, mutta siinä on joitain puutteita. Toimintamallin tavoite ei perustu selkeästi mihinkään teoriaan.	1 Arvo suhteessa kilpaileviin ratkaisuihin ei ole analysoitu tai se on heikkoa. Toimintamallin tavoite ei perustu mihinkään teoriaan.
--	--	---	--	--

Tarve

5 Tarve on perusteltu erittäin taidokkaasti yksilön, kohderyhmän ja yhteiskunnan näkökulmasta.	4 Tarve on perusteltu taidokkaasti yksilön, kohderyhmän ja yhteiskunnan näkökulmasta.	3 Tarve on perusteltu yksilön, kohderyhmän ja yhteiskunnan näkökulmasta.	2 Tarve on perusteltu yksilön, kohderyhmän ja yhteiskunnan näkökulmasta, mutta siinä on joitain puutteita.	1 Tarpeen perustelu on heikkoa yksilön, kohderyhmän ja yhteiskunnan näkökulmasta.
---	--	---	---	--

Tarve HYTE-näkökulmasta

5 Tarve on perusteltu erittäin taidokkaasti ja monipuolisesti eri HYTE-näkökulmista.	4 Tarve on perusteltu monipuolisesti eri HYTE-näkökulmista.	3 Tarve on perusteltu eri HYTE-näkökulmista.	2 Tarve on perusteltu jostakin HYTE-näkökulmasta.	1 Tarpeen perustelu on heikkoa HYTE-näkökulmasta.
---	--	---	--	--

Kohderyhmä

5 Kohderyhmän tarkoituksenmukaisuus suhteessa toimintamallin tavoitteisiin on erittäin hyvin perusteltua.	4 Kohderyhmän tarkoituksenmukaisuus suhteessa toimintamallin tavoitteisiin on hyvin perusteltua.	3 Kohderyhmän tarkoituksenmukaisuus suhteessa toimintamallin tavoitteisiin on perusteltua.	2 Kohderyhmän tarkoituksenmukaisuudessa suhteessa toimintamallin tavoitteisiin on joitain puutteita.	1 Kohderyhmän tarkoituksenmukaisuus suhteessa toimintamallin tavoitteisiin ei ole perusteltua tai perustelu on heikkoa.
--	---	---	---	--

Vaiheet ja menetelmät

5 Vaiheet ovat erittäin selkeästi jäsennelly ja perusteltu. Toteuttamiseen valitut menetelmät soveltuvat täydellisesti tavoitteen saavuttamiseen. Digitalisaatiota on mahdollisuuksien mukaan hyödynnetty erittäin innovatiivisesti tukemaan toimintamallin suunnittelua, toteuttamista ja/tai käyttöönottoa.	4 Vaiheet ovat selkeästi jäsennelly ja perusteltu. Toteuttamiseen valitut menetelmät soveltuvat lähes täydellisesti tavoitteen saavuttamiseen. Digitalisaatiota on hyödynnetty mahdollisuuksien mukaan innovatiivisesti tukemaan toimintamallin suunnittelua, toteuttamista ja/tai käyttöönottoa.	3 Vaiheet ovat selkeästi jäsennelly ja perusteltu. Toteuttamiseen valitut menetelmät soveltuvat tavoitteen saavuttamiseen. Digitalisaatiota on mahdollisuuksien mukaan hyödynnetty tukemaan toimintamallin suunnittelua, toteuttamista ja/tai käyttöönottoa.	2 Vaiheiden jäsentelyssä ja perustelussa on joitain puutteita. Toteuttamiseen valitut menetelmät soveltuvat jossain määrin tavoitteen saavuttamiseen. Digitalisaatiota on jossain määrin pyritty hyödyntämään toimintamallin suunnittelun, toteuttamisen ja/tai käyttöönoton tukena.	1 Vaiheiden jäsentely ja perustelu on heikkoa. Toteuttamiseen valittujen menetelmien soveltuvuudessa tavoitteen saavuttamiseen on selviä puutteita. Digitalisaation hyödyntämisen mahdollisuuksia ei ole selvitetty toimintamallin suunnittelun, toteuttamisen ja/tai käyttöönoton tueksi.
--	--	---	---	---

Arviointi ja seuranta

5 Arvioinnin seuranta on erittäin järjestelmällistä ja jatkuvaa. Arvioinnin mittarit soveltuvat tavoitteiden ja vaikuttavuuden tarkasteluun erittäin hyvin. Kehittäminen ja laadun valvonta arvioidaan sertifioituilla mittareilla itse, sekä ulkopuolisten toimesta.	4 Arvioinnin seuranta on järjestelmällistä ja jatkuvaa. Arvioinnin mittarit soveltuvat toiminnan tavoitteiden ja vaikuttavuuden tarkasteluun hyvin. Kehittäminen ja laadun valvonta arvioidaan omatekoisilla mittareilla itse, sekä ulkopuolisten toimesta.	3 Arvioinnin seuranta on järjestelmällistä ja jatkuvaa. Arvioinnin mittarit soveltuvat toiminnan tavoitteiden ja vaikuttavuuden tarkasteluun. Kehittämisen ja laadun valvonta tehdään itse tai ulkopuolisen arvioitsijan toimesta.	2 Arvioinnin seuranta on satunnaista. Arvioinnin mittarit soveltuvat jossain määrin toiminnan tavoitteiden ja vaikuttavuuden tarkasteluun. Kehittämisen ja laadun valvonta itse ja ulkopuolisen arvioitsijan toimesta on puutteellista.	1 Arvioinnin seurantaa ei ole. Arvioinnin mittareita toiminnan tavoitteiden ja vaikuttavuuden tarkasteluun ei ole tehty tai ne eivät ole tarkoituksenmukaisia. Kehittämistä ja laadun valvontaa ei arvioida itse eikä ulkopuolisen arvioitsijan toimesta.
--	--	---	--	--

Johtaminen

5 Johtamiseen liittyvä suunnittelu, organisointi ja koordinointi tukevat erittäin onnistuneesti toimintamallin toteutusta.	4 Johtamiseen liittyvä suunnittelu, organisointi ja koordinointi tukevat onnistuneesti toimintamallin toteutusta.	3 Johtamiseen liittyvä suunnittelu, organisointi ja koordinointi tukevat toimintamallin toteutusta.	2 Johtamiseen liittyvä suunnittelu, organisointi ja koordinointi ovat osittain puutteellisia.	1 Johtamiseen liittyvä suunnittelu, organisointi ja koordinointi ovat heikkoja.
---	--	--	--	--

Viestintä

5 Viestintä edistää leviämistä erinomaisesti. Viestintä on erittäin monipuolista. Toimintamallilla on erittäin kattavat viestintäverkostot.	4 Viestintä edistää leviämistä kiitettävästi. Viestintä on monipuolista. Toimintamallilla on kattavat viestintäverkostot.	3 Viestintä edistää leviämistä hyvin. Viestintää toteutetaan. Toimintamallilla on viestintäverkostoja.	2 Viestintää on jossain määrin ja se on osin leviämistä edistävää. Toimintamallin viestintäverkostoissa on joitain puutteita.	1 Viestintää ei ole tai se on selvästi puutteellista, eikä se juurikaan edistä leviämistä. Toimintamallilla ei ole viestintäverkostoja.
--	--	---	--	--

Etiikka

5 Eettiset tekijät on tunnistettu erittäin yksityiskohtaisesti eri toimijoiden ja HYTE:n näkökulmasta. Eettiset tekijät on huomioitu erittäin selkeästi toimintamallin toteuttamisessa.	4 Eettiset tekijät on tunnistettu yksityiskohtaisesti eri toimijoiden ja HYTE:n näkökulmasta. Eettiset tekijät on huomioitu selkeästi toimintamallin toteuttamisessa.	3 Eettiset tekijät on tunnistettu eri toimijoiden ja HYTE:n näkökulmasta. Eettiset tekijät on huomioitu toimintamallin toteuttamisessa.	2 Eettiset tekijät tunnistettu jossain määrin eri toimijoiden ja HYTE:n näkökulmasta. Eettisten tekijöiden huomioiminen toimintamallin toteuttamisessa on osin puutteellista.	1 Eettisten tekijöiden tunnistaminen eri toimijoiden ja HYTE:n näkökulmasta on heikkoa. Eettisiä tekijöitä ei ole huomioitu toimintamallin toteuttamisessa.
--	--	--	--	--

Asiantuntijat ja sidosryhmät

5	Asiantuntijat ja sidosryhmät ovat valittu toimintamallin toteutuksen kannalta erittäin huolellisesti ja heillä on tarvittava asiantuntemus. Valinnat on perusteltu erittäin asiantuntevasti.	4	Asiantuntijat ja sidosryhmät ovat valittu toimintamallin toteutuksen kannalta huolellisesti. Valinnat on perusteltu asiantuntevasti.	3	Asiantuntijat ja sidosryhmät ovat valittu toimintamallin toteutuksen kannalta melko huolellisesti. Valinnat on perusteltu melko asiantuntevasti.	2	Asiantuntijoiden ja sidosryhmien valinta toimintamallin toteutuksen kannalta on joiltakin osin puutteellinen. Valintoja on pyritty jossain määrin perustelemaan.	1	Asiantuntijoita ja sidosryhmiä ei ole tai niitä ei ole valittu toimintamallin toteutuksen kannalta huolellisesti. Valintojen perustelu on heikkoa.
---	--	---	--	---	--	---	--	---	--

Resurssit, budjetti, rahoittajat ja sidonnaisuudet

5	Toimintamallin toteuttamiseen varatut resurssit, budjetti, rahoittajat ja sidonnaisuudet ovat erittäin realistisia. Mahdolliset rahoittajat ja elinkeinotoimijat osallistuvat erittäin tiiviisti kehittämiseen.	4	Toimintamallin toteuttamiseen varatut resurssit, budjetti, rahoittajat ja sidonnaisuudet ovat realistisia. Mahdolliset rahoittajat ja elinkeinotoimijat osallistuvat tiiviisti kehittämiseen.	3	Toimintamallin toteuttamiseen varatut resurssit, budjetti, rahoittajat ja sidonnaisuudet ovat melko realistisia. Mahdolliset rahoittajat ja elinkeinotoimijat osallistuvat kehittämiseen.	2	Toimintamallin toteuttamiseen varatut resurssit, budjetti, rahoittajat ja sidonnaisuudet ovat jossain määrin puutteellisia. Mahdolliset rahoittajat ja elinkeinotoimijat osallistuvat kehittämiseen jollain tavoin.	1	Toimintamallin toteuttamiseen varatut resurssit, budjetti, rahoittajat ja sidonnaisuudet eivät ole realistisia. Mahdolliset rahoittajat ja elinkeinotoimijat eivät osallistu kehittämiseen.
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Lyhyen aikavälin vaikutukset

5	Tulokset vastaavat tavoitteisiin erittäin yksiselitteisesti. Vaikutukset kohderyhmään ovat erittäin merkittäviä.	4	Tulokset vastaavat tavoitteisiin yksiselitteisesti. Vaikutukset kohderyhmään ovat merkittäviä.	3	Tulokset vastaavat tavoitteisiin. Vaikutuksia kohderyhmään esiintyy.	2	Tulokset vastaaminen tavoitteisiin on joiltain osin puutteellista. Vaikutukset kohderyhmään ovat vähäisiä.	1	Tulokset eivät juurikaan vastaa tavoitteita. Vaikutukset kohderyhmään ovat heikkoja tai niitä ei ole.
---	--	---	--	---	--	---	--	---	---

Pitkän aikavälin vaikuttavuus

5	Toimintamallilla saadaan aikaan erittäin yksiselitteisiä pidemmän aikavälin muutoksia ihmisten ja elinympäristön hyvinvointiin ja terveyteen, sekä eriarvoisuuden vähenemiseen.	4	Toimintamallilla saadaan aikaan yksiselitteisiä pidemmän aikavälin muutoksia ihmisten ja elinympäristön hyvinvointiin ja terveyteen, sekä eriarvoisuuden vähenemiseen.	3	Toimintamallilla saadaan aikaan pidemmän aikavälin muutoksia ihmisten ja elinympäristön hyvinvointiin ja terveyteen, sekä eriarvoisuuden vähenemiseen.	2	Toimintamallilla saadaan jossain määrin aikaan pidemmän aikavälin muutoksia ihmisten ja elinympäristön hyvinvointiin ja terveyteen, sekä eriarvoisuuden vähenemiseen.	1	Toimintamallilla ei saada aikaan pidemmän aikavälin muutoksia ihmisten ja elinympäristön hyvinvointiin ja terveyteen, sekä eriarvoisuuden vähenemiseen.
---	---	---	--	---	--	---	---	---	---

Kustannusvaikuttavuus

5	Vaikuttavuuden määrä on merkittävästi suurempi suhteutettuna toimintamallin vaatimiin resursseihin. Kustannusvaikuttavuutta on arvioitu suhteessa rinnakkaisiin toimintamalleihin ja sitä on dokumentoitu.	4	Vaikuttavuuden määrä on suurempi suhteutettuna toimintamallin vaatimiin resursseihin. Kustannusvaikuttavuutta on arvioitu suhteessa rinnakkaisiin toimintamalleihin ja sitä on jossain määrin dokumentoitu.	3	Vaikuttavuuden määrä suhteutettuna toimintamallin vaatimiin resursseihin on tasapainossa. Kustannusvaikuttavuutta on pyritty arvioimaan suhteessa rinnakkaisiin toimintamalleihin.	2	Käytettyjen resurssien määrä on melko suuri suhteutettuna toimintamallin vaikuttavuuteen. Kustannusvaikuttavuutta on pohdittu heikosti suhteessa rinnakkaisiin toimintamalleihin.	1	Käytettyjen resurssien määrä on suuri suhteutettuna toimintamallin vaikuttavuuteen. Kustannusvaikuttavuutta ei ole arvioitu suhteessa rinnakkaisiin toimintamalleihin.
---	--	---	---	---	--	---	---	---	--

Johdonmukaisuus

5 Toimintamallin eri vaiheet ovat erittäin tasapainoisesti linjassa keskenään. Tämä edistää erinomaisesti tavoitteiden toteutumista ja vaikuttavuutta.	4 Toimintamallin eri vaiheet ovat tasapainoisesti linjassa keskenään. Tämä edistää kiittävästi tavoitteiden toteutumista ja vaikuttavuutta.	3 Toimintamallin eri vaiheet ovat melko linjassa keskenään. Tämä edistää tavoitteiden toteutumista ja vaikuttavuutta.	2 Toimintamallin eri vaiheet ovat joiltain osin linjassa keskenään. Tämä heikentää tavoitteiden toteutumista ja vaikuttavuutta.	1 Toimintamallin eri vaiheet eivät ole linjassa keskenään. Tämä heikentää merkittävästi tavoitteiden toteutumista ja vaikuttavuutta.
---	--	--	--	---

Osa-alueen I kokonaisarviointi

5 Vaikuttavuusketjun vahvuudet ja heikkoudet on tunnistettu erittäin tarkasti ja ne on eritelty erinomaisesti toimintamallin kehittämiseksi. Erittely osoittaa kriittistä ajattelua ja ennakkoluulottomuutta. Pohdi arvioitsijana, mitä suosituksia ehdottaisit toimintamallin vaikuttavuusketjun kehittämiseksi.	4 Vaikuttavuusketjun vahvuudet ja heikkoudet on tunnistettu tarkasti ja niitä on eritelty kiittävästi toimintamallin kehittämiseksi. Erittely on oivaltavaa ja perusteltua. Pohdi arvioitsijana, mitä suosituksia ehdottaisit toimintamallin vaikuttavuusketjun kehittämiseksi.	3 Vaikuttavuusketjun vahvuudet ja heikkoudet on tunnistettu ja niitä on eritelty hyvin toimintamallin kehittämiseksi. Erittely on selkeää ja johdonmukaista. Pohdi arvioitsijana, mitä suosituksia ehdottaisit toimintamallin vaikuttavuusketjun kehittämiseksi.	2 Vaikuttavuusketjun vahvuudet ja heikkoudet on tunnistettu jossain määrin, mutta niitä olisi voitu eritellä kattavammin ja syvällisemmin toimintamallin kehittämiseksi. Erittelyssä on joitain puutteita. Pohdi arvioitsijana, mitä suosituksia ehdottaisit toimintamallin vaikuttavuusketjun kehittämiseksi.	1 Vaikuttavuusketjun vahvuuksia ja heikkouksia on tunnistettu heikosti tai niiden tunnistamisessa on merkittäviä puutteita toimintamallin kehittämiseksi. Pohdi arvioitsijana, mitä suosituksia ehdottaisit toimintamallin vaikuttavuusketjun kehittämiseksi.
---	---	--	--	---

II Toimintamallin implementointi

Sovellettavuus Suomeen

5 Toimintamalli on siirrettävissä erittäin hyvin Suomeen. Se on sovellettavissa erinomaisesti eri alueille ja kohderyhmiin.	4 Toimintamalli siirrettävissä hyvin Suomeen. Se on sovellettavissa kiitettävästi alueille ja kohderyhmiin.	3 Toimintamalli on siirrettävissä Suomeen. Se on sovellettavissa hyvin eri alueille ja kohderyhmiin.	2 Toimintamallin on siirrettävissä joiltain osin Suomeen. Sen on sovellettavissa tyydyttävästi eri alueille ja kohderyhmiin.	1 Toimintamalli on siirrettävissä heikosti Suomeen. Sen sovellettavuudessa eri alueille ja kohderyhmiin on selkeitä puutteita.
--	--	---	---	---

Soveltuvuus nykyisiin HYTE-rakenteisiin

5 Suomessa oleva HYTE-rakenne tukee erittäin kattavasti toimintamallin hyödyntämistä. Myös toimintamalli vastaavasti tukee erittäin merkittävästi kuntien ja hyvinvointialueiden HYTE-toimintaa.	4 Suomessa oleva HYTE-rakenne tukee kattavasti toimintamallin hyödyntämistä. Myös toimintamalli vastaavasti tukee merkittävästi kuntien ja hyvinvointialueiden HYTE-toimintaa.	3 Suomessa oleva HYTE-rakenne tukee toimintamallin hyödyntämistä. Myös toimintamalli vastaavasti tukee kuntien ja hyvinvointialueiden HYTE-toimintaa.	2 Suomessa olevan HYTE-rakenne tukee jossain määrin toimintamallin hyödyntämistä. Myös toimintamalli vastaavasti tukee jossain määrin kuntien ja hyvinvointialueiden HYTE-toimintaa.	1 Suomessa oleva HYTE-rakenne tukee heikosti toimintamallin hyödyntämistä. Myöskään toimintamallin käyttö ei juuri tue kuntien ja hyvinvointialueiden HYTE-toimintaa.
---	---	--	---	--

Levinneisyys ja vaihe

5 Nykyinen levinneisyys palvelee erittäin hyvin toimintamallin tavoitetta. Toimintamallissa on myös erittäin paljon potentiaalia levitä kansallisesti ja/tai kansainvälisesti.	4 Nykyinen levinneisyys palvelee hyvin toimintamallin tavoitetta. Toimintamallissa on myös paljon potentiaalia levitä kansallisesti ja/tai kansainvälisesti.	3 Nykyinen levinneisyys palvelee toimintamallin tavoitetta. Toimintamallissa on myös potentiaalia levitä kansallisesti ja/tai kansainvälisesti.	2 Nykyinen levinneisyys palvelee jossain määrin toimintamallin tavoitetta. Toimintamallin potentiaalia levitä kansallisesti ja/tai kansainvälisesti on selvitetty puutteellisesti.	1 Nykyinen levinneisyys ei palvele tai palvelee heikosti toimintamallin tavoitetta. Toimintamallin potentiaalia levitä kansallisesti ja/tai kansainvälisesti ei ole selvitetty.
---	---	--	---	--

Kohderyhmän, asiantuntijoiden ja sidosryhmien osallistuminen

5 Asiantuntijat, sidosryhmät ja kohderyhmä osallistuvat erittäin aktiivisesti eri vaiheiden toteuttamiseen (käyttöönotto, toteuttaminen, juurruttaminen ja arviointi).	4 Asiantuntijat, sidosryhmät ja kohderyhmä osallistuvat aktiivisesti eri vaiheiden toteuttamiseen (käyttöönotto, toteuttaminen, juurruttaminen ja arviointi).	3 Asiantuntijat, sidosryhmät ja kohderyhmä osallistuvat eri vaiheiden toteuttamiseen (käyttöönotto, toteuttaminen, juurruttaminen ja arviointi).	2 Asiantuntijoiden, sidosryhmien ja kohderyhmien osallistumisessa eri vaiheiden toteuttamiseen (toteuttaminen, juurruttaminen ja arviointi) on joitakin puutteita.	1 Asiantuntijat, sidosryhmät ja kohderyhmät eivät osallistu eri vaiheiden toteuttamiseen (toteuttaminen, juurruttaminen ja arviointi) tai osallistuminen on heikkoa.
---	--	---	---	---

Materiaalin saatavuus

5 Toimintamalliin liittyvää materiaali on saatavilla erittäin kattavasti ja se tukee erittäin hyvin toimintamallin levittämistä.	4 Toimintamalliin liittyvää materiaalia on kattavasti saatavilla ja se tukee hyvin toimintamallin levittämistä.	3 Toimintamalliin liittyvää materiaalia on saatavilla ja se tukee toimintamallin levittämistä.	2 Toimintamalliin liittyvän materiaalin saatavuudessa on joitakin puutteita toimintamallin levittämiseksi.	1 Toimintamalliin liittyvää materiaalia on saatavilla heikosti tai ei lainkaan toimintamallin levittämiseksi.
---	--	---	---	--

Koulutus

5	Toimintamalliin liittyvää koulutusta on saatavilla erittäin kattavasti Suomessa ja se tukee erittäin hyvin toimintamallin levittämistä.	4	Toimintamalliin liittyvää koulutusta on kattavasti saatavilla Suomessa ja se tukee hyvin toimintamallin levittämistä.	3	Toimintamalliin liittyvää koulutusta on saatavilla Suomessa ja se tukee toimintamallin levittämistä.	2	Toimintamalliin liittyvän koulutuksen saatavuudessa Suomessa on joitakin puutteita toimintamallin levittämiseksi.	1	Toimintamalliin liittyvää koulutusta on saatavilla Suomessa heikosti tai ei lainkaan toimintamallin levittämiseksi.
---	---	---	---	---	--	---	---	---	---

Riskit

5	Toteuttamisen riskit, resurssien riittävyys ja rahoituksen jatkuvuus on tunnistettu erittäin yksityiskohtaisesti eri näkökulmista. Toimintamallin implementointi on ollut erittäin tehokasta. Toimintamalli on saanut erinomaisen vastaanoton alueilla, joihin sitä on levitetty ja toimintamalli on otettu erittäin aktiivisesti käyttöön.	4	Toteuttamisen riskit, resurssien riittävyys ja rahoituksen jatkuvuus on tunnistettu yksityiskohtaisesti eri näkökulmista. Toimintamallin implementointi on ollut tehokasta. Toimintamalli on saanut kiitettävän vastaanoton alueilla, joihin sitä on levitetty ja toimintamalli on otettu aktiivisesti käyttöön.	3	Toteuttamisen riskit, resurssien riittävyys ja rahoituksen jatkuvuus on tunnistettu eri näkökulmista. Toimintamallia on implementoitu. Toimintamalli on saanut hyvän vastaanoton alueilla, joihin sitä on levitetty ja toimintamalli on otettu käyttöön.	2	Toteuttamisen riskien, resurssien riittävyyden ja rahoituksen jatkuvuuden tunnistamisessa eri näkökulmista on joitakin puutteita. Toimintamallin implementoinnissa on joitain puutteita. Toimintamalli on saanut tyydyttävän vastaanoton alueilla, joihin sitä on levitetty ja toimintamallia on jossain määrin otettu käyttöön.	1	Toteuttamisen riskien, resurssien riittävyyden ja rahoituksen jatkuvuuden tunnistaminen eri näkökulmista on heikkoa. Toimintamallin implementoinnissa on selkeitä puutteita. Toimintamalli on saanut heikon vastaanoton alueilla, joihin sitä on levitetty.
---	---	---	--	---	--	---	--	---	---

Jatkokehittäminen

5	Jatkokehittämisen tarpeet on tunnistettu erittäin tarkasti ja on olemassa selkeä suunnitelma niiden kehittämiseksi tulevaisuudessa.	4	Jatkokehittämisen tarpeet on tunnistettu tarkasti ja on olemassa suunnitelma niiden kehittämiseksi tulevaisuudessa.	3	Jatkokehittämisen tarpeita on tunnistettu ja on suunniteltu niiden kehittämistä tulevaisuudessa.	2	Joitakin jatkokehittämisen tarpeita on tunnistettu, mutta niiden kehittämisaikeissa on joitakin puutteita.	1	Jatkokehittämisen tarpeiden tunnistaminen on heikkoa ja niiden kehittämisaikeet ovat selvästi puutteelliset.
---	---	---	---	---	--	---	--	---	--

Kestävyys

5	Kestävyys liittyvät tekijät on tunnistettu erittäin yksityiskohtaisesti eri näkökulmista (planetaarinen terveys ja hyvinvointi, yhdenvertaisuus, terveys- ja sosiaalipolitiikka, innovaatiot, kulttuuritrendit, yleinen talous, epidemiologiset trendit, ympäristövaikutukset ja muuttoliike).	4	Toimintamallin kestävyys liittyvät tekijät on tunnistettu yksityiskohtaisesti eri näkökulmista (planetaarinen terveys ja hyvinvointi, yhdenvertaisuus, terveys- ja sosiaalipolitiikka, innovaatiot, kulttuuritrendit, yleinen talous, epidemiologiset trendit, ympäristövaikutukset ja muuttoliike).	3	Toimintamallin kestävyys liittyviä tekijöitä on tunnistettu eri näkökulmista (planetaarinen terveys ja hyvinvointi, yhdenvertaisuus, terveys- ja sosiaalipolitiikka, innovaatiot, kulttuuritrendit, yleinen talous, epidemiologiset trendit, ympäristövaikutukset ja muuttoliike).	2	Toimintamallin kestävyys liittyviä tekijöitä on jossain määrin tunnistettu eri näkökulmista (planetaarinen terveys ja hyvinvointi, yhdenvertaisuus, terveys- ja sosiaalipolitiikka, innovaatiot, kulttuuritrendit, yleinen talous, epidemiologiset trendit, ympäristövaikutukset ja muuttoliike).	1	Toimintamallin kestävyys liittyviä tekijöitä on tunnistettu heikosti eri näkökulmista (planetaarinen terveys ja hyvinvointi, yhdenvertaisuus, terveys- ja sosiaalipolitiikka, innovaatiot, kulttuuritrendit, yleinen talous, epidemiologiset trendit, ympäristövaikutukset ja muuttoliike).
---	--	---	--	---	--	---	---	---	---

Osa-alueen II kokonaisarviointi

5 Toimintamallin siirrettävyyden, levinneisyyden, osallistumisen sekä jatkuvuuden vahvuudet ja heikkoudet on tunnistettu erittäin tarkasti ja ne on eritelty erinomaisesti toimintamallin kehittämiseksi. Erittely osoittaa kriittistä ajattelua ja ennakkoluulottomuutta. Pohdi arvioitsijana, mitä suosituksia ehdottaisit toimintamallin käytäntöön sovellettavuuden parantamiseksi.	4 Toimintamallin siirrettävyyden, levinneisyyden, osallistumisen sekä jatkuvuuden vahvuudet ja heikkoudet on tunnistettu tarkasti ja niitä on eritelty kiitettävästi toimintamallin kehittämiseksi. Erittely on oivaltavaa ja perusteltua. Pohdi arvioitsijana, mitä suosituksia ehdottaisit toimintamallin käytäntöön sovellettavuuden parantamiseksi.	3 Toimintamallin siirrettävyyden, levinneisyyden, osallistumisen sekä jatkuvuuden vahvuudet ja heikkoudet on tunnistettu ja niitä on eritelty hyvin toimintamallin kehittämiseksi. Erittely on selkeää ja johdonmukaista. Pohdi arvioitsijana, mitä suosituksia ehdottaisit toimintamallin käytäntöön sovellettavuuden parantamiseksi.	2 Toimintamallin siirrettävyyden, levinneisyyden, osallistumisen sekä jatkuvuuden vahvuudet ja heikkoudet on tunnistettu jossain määrin, mutta niitä olisi voitu eritellä kattavammin ja syvällisemmin toimintamallin kehittämiseksi. Erittelyssä on joitain puutteita. Pohdi arvioitsijana, mitä suosituksia ehdottaisit toimintamallin käytäntöön sovellettavuuden parantamiseksi.	1 Toimintamallin siirrettävyyden, levinneisyyden, osallistumisen sekä jatkuvuuden vahvuuksia ja heikkouksia on tunnistettu heikosti tai niiden tunnistamisessa on merkittäviä puutteita toimintamallin kehittämiseksi. Pohdi arvioitsijana, mitä suosituksia ehdottaisit toimintamallin käytäntöön sovellettavuuden parantamiseksi.
---	---	--	--	---

III Toimintamallin näyttö

Tutkimusnäytön määrä ja aste

5 Tutkimustietoon perustuva näyttö vaikuttavuudesta on erittäin vahvaa. Paljon menetelmällisesti tasokkaita tieteellisiä tutkimuksia, esim. pitkäaikainen useiden vuosien seurantatutkimus, jossa on käytetty määrällisiä ja laadullisia menetelmiä; satunnaistettu kontrolloitu verrokkiryhmätutkimus (RCT, randomized control trial) tai systemaattinen kirjallisuuskatsaus. Tutkimustieto on erittäin yhdenmukaista.	4 Tutkimustietoon perustuva näyttö vaikuttavuudesta on vahvaa. Useampi menetelmällisesti tasokas tieteellinen tutkimus, esim. ei satunnaistettu verrokkiryhmätutkimus, kvasikokeellinen tutkimus, seurantatutkimus, tapausverrokkiryhmätutkimus. Tutkimustieto on yhdenmukaista.	3 Tutkimustietoon perustuvaa näyttöä vaikuttavuudesta on olemassa. Ainakin yksi menetelmällisesti tasokas tieteellinen tutkimus (verrokkiryhmä, haastattelut, kyselyt tai tapaustutkimukset) tai useampia opinnäytetöitä toimintamallista tai tutkimuksia kattavasti toimintamalliin liittyvistä teemoista. Tutkimustieto on jossain määrin yhdenmukaista.	2 Tutkimustietoon perustuva näyttö vaikuttavuudesta on rajallista tai tutkimustiedot ovat keskenään pääosin eriäviä. Ainakin yksi kelvollinen tutkimus toimintamallin vaikuttavuudesta tai opinnäytetyö toimintamallista tai tutkimuksia toimintamalliin liittyvistä teemoista.	1 Tutkimustietoon perustuva näyttö vaikuttavuudesta on erittäin heikkolaatuista tai sitä ei ole.
--	---	---	--	---

Vaikuttavuus ja kustannusvaikuttavuus tutkimusnäytön perusteella

5 Tutkimusten mukaan toimintamallin vaikuttavuus ja/tai kustannusvaikuttavuus on erinomaista.	4 Tutkimusten mukaan toimintamallin vaikuttavuus ja/tai kustannusvaikuttavuus on kiitettävää.	3 Tutkimusten mukaan toimintamallin vaikuttavuus ja/tai kustannusvaikuttavuus on hyvää.	2 Tutkimusten mukaan toimintamallin vaikuttavuus ja/tai kustannusvaikuttavuus on tyydyttävää.	1 Tutkimusten mukaan toimintamallin vaikuttavuus ja/tai kustannusvaikuttavuus on vielä heikkoa.
--	--	--	--	--

Asiantuntijanäytön aste

5 Asiantuntijatietoon perustuva näyttö on erittäin vahvaa ja syvälistä. Tietoa on tuotettu erittäin luotettavin menetelmin. Menetelmälliset ratkaisut osoittavat innovatiivisuutta. Asiantuntijatieto on erittäin yhdenmukaista.	4 Asiantuntijatietoon perustuva näyttö vaikuttavuudesta on vahvaa ja asiantuntevaa. Tietoa on tuotettu luotettavin menetelmin. Asiantuntijatieto on yhdenmukaista.	3 Asiantuntijatietoon perustuva näyttö vaikuttavuudesta on kelvollista. Tietoa on tuotettu erilaisin menetelmin. Asiantuntijatieto on melko yhdenmukaista.	2 Toimintamallista on olemassa jotakin asiantuntijatieta. Tietoa on tuotettu melko yksipuolisin menetelmin.	1 Asiantuntijatietoon perustuva näyttö vaikuttavuudesta on erittäin vähäistä ja suppeaa. Tietoa on tuotettu hyvin yksipuolisin menetelmin, sen laatu on heikkoa tai sitä ei ole.
---	---	---	--	---

Vaikuttavuus ja kustannusvaikuttavuus asiantuntijanäytön perusteella

5 Asiantuntijoiden tuottaman tiedon mukaan toimintamallin vaikuttavuus ja/tai kustannusvaikuttavuus on erinomaista.	4 Asiantuntijoiden tuottaman tiedon mukaan toimintamallin vaikuttavuus ja/tai kustannusvaikuttavuus on kiitettävää.	3 Asiantuntijoiden tuottaman tiedon mukaan toimintamallin vaikuttavuus ja/tai kustannusvaikuttavuus on hyvää.	2 Asiantuntijoiden tuottaman tiedon mukaan toimintamallin vaikuttavuus ja/tai kustannusvaikuttavuus on tyydyttävää.	1 Asiantuntijoiden tuottaman tiedon mukaan toimintamallin vaikuttavuus ja/tai kustannusvaikuttavuus on vielä heikkoa.
--	--	--	--	--

Kokemusnäytön aste

5 Kokemustietoon perustuva näyttö vaikuttavuudesta on erittäin vahvaa. Kohderyhmän kokemustietoon perustuva näyttö on erittäin kattavaa ja syvällistä. Tietoa on kerätty erittäin luotettavin menetelmin. Kokemustieto on erittäin yhdenmukaista.	4 Kokemustietoon perustuva näyttö vaikuttavuudesta on vahvaa. Kohderyhmän kokemustietoon perustuva näyttö on kattavaa ja syvällistä. Tietoa on kerätty luotettavin menetelmin. Kokemustieto on yhdenmukaista.	3 Kokemustietoon perustuvaa näyttöä vaikuttavuudesta on olemassa. Kohderyhmän kokemustietoon perustuva näyttö on kattavaa. Tietoa on kerätty erilaisin menetelmin. Kokemustieto on melko yhdenmukaista.	2 Kokemustietoon perustuvaa näyttöä vaikuttavuudesta on jossain määrin olemassa. Tietoa on kerätty melko yksipuolisin menetelmin. Kokemustiedon yhdenmukaisuudessa on puutteita.	1 Kokemustietoon perustuvaa näyttöä vaikuttavuudesta on heikosti. Tietoa ei ole kerätty tai sitä on kerätty hyvin yksipuolisin menetelmin. Kokemustiedon yhdenmukaisuudesta ei ole olemassa tietoa.
--	--	--	---	--

Vaikutukset ja vaikuttavuus kokemusnäytön perusteella

5 Kokemusasiantuntijoilta saadun tiedon perusteella toimintamallilla on erittäin selkeitä vaikutuksia ja vaikuttavuutta.	4 Kokemusasiantuntijoilta saadun tiedon perusteella toimintamallilla on selkeitä vaikutuksia ja vaikuttavuutta.	3 Kokemusasiantuntijoilta saadun tiedon perusteella toimintamallilla on vaikutuksia ja vaikuttavuutta.	2 Kokemusasiantuntijoilta saadun tiedon perusteella toimintamallilla on jossain määrin vaikutuksia ja vaikuttavuutta.	1 Kokemusasiantuntijoilta saadun tiedon perusteella toimintamallilla on heikosti vaikutuksia ja vaikuttavuutta.
---	--	---	--	--

Osa-alueen III kokonaisarviointi

5 Näytön aste on erittäin vahva ja näyttö on erittäin yhdenmukaista. • Paljon menetelmällisesti tasokkaita tieteellisiä tutkimuksia toimintamallin vaikuttavuudesta. • Toimintamallista on laadukkaita asiantuntijatietoon perustuvia julkaisuja. • Kokemusasiantuntijatietoa on kerätty erittäin kattavasti. Toimintamalli on tutkimusten ja asiantuntijatiedon mukaan erittäin vaikuttava ja kustannusvaikuttava. Toimintamallilla on kokemusasiantuntijoilta saadun tiedon mukaan erittäin selkeitä vaikutuksia ja vaikuttavuutta. Pohdi arvioitsijana, mitä suosituksia ehdottaisit toimintamallin näytön vahvistamiseksi.	4 Näytön aste on vahva ja näyttö on yhdenmukaista. • Useampi menetelmällisesti tasokas tieteellinen tutkimus toimintamallin vaikuttavuudesta. • Toimintamallista on asiantuntijatietoon perustuvia julkaisuja. • Kokemusasiantuntijatietoa on kerätty kattavasti. Toimintamalli on tutkimusten ja asiantuntijatiedon mukaan vaikuttava ja kustannusvaikuttava. Toimintamallilla on kokemusasiantuntijoilta saadun tiedon mukaan selkeitä vaikutuksia ja vaikuttavuutta. Pohdi arvioitsijana, mitä suosituksia ehdottaisit toimintamallin näytön vahvistamiseksi.	3 Näytön aste on hyvä ja näyttö on melko yhdenmukaista. • Toimintamallin vaikuttavuutta on tutkittu. • Toimintamallista on asiantuntijatietoa. • Kokemusasiantuntijatietoa on kerätty. Tutkimukset ja asiantuntijatieto osoittavat, että toimintamallilla on vaikuttavuutta ja kustannusvaikuttavuutta. Toimintamallilla on kokemusasiantuntijoilta saadun tiedon mukaan vaikutuksia ja vaikuttavuutta. Pohdi arvioitsijana, mitä suosituksia ehdottaisit toimintamallin näytön vahvistamiseksi.	2 Näytön aste on tyydyttävä. Näytön yhdenmukaisuudessa on puutteita. • Toimintamallin vaikuttavuutta on aloitettu tutkimaan. • Toimintamallista on jotakin asiantuntijatietoa. • Kokemusasiantuntijatietoa on kerätty satunnaisesti. Tutkimukset ja asiantuntijatieto osoittavat, että toimintamallilla on jossain määrin vaikuttavuutta ja kustannusvaikuttavuutta. Toimintamallilla on kokemusasiantuntijoilta saadun tiedon mukaan vaikutuksia ja vaikuttavuutta. Pohdi arvioitsijana, mitä suosituksia ehdottaisit toimintamallin näytön vahvistamiseksi.	1 Näytön aste on vielä heikko. Näytön yhdenmukaisuudessa on selviä puutteita. • Toimintamallin vaikuttavuutta ei ole tutkittu. • Toimintamallista on vähäisesti asiantuntijatietoa. • Kokemusasiantuntijatietoa on kerätty satunnaisesti. Tutkimuksia, asiantuntijatietoa ja kokemusasiantuntijatietoa tarvitaan osoittamaan toimintamallin vaikuttavuutta ja kustannusvaikuttavuutta. Pohdi arvioitsijana, mitä suosituksia ehdottaisit toimintamallin näytön vahvistamiseksi.
---	---	---	--	--